

26. siječnja 2024.

broj 195

KU ZI S!

LIST ZA MLADEŽ

6

REPORTAŽA

SUSRET MLADIH U LJUBLJANI

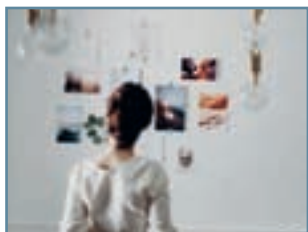

8

ANKETA

O ANIMATORSTVU

19

SAVJETNIK

TABLA NAŠIH VIZIJA

20

IGRICA

BALDUR'S GATE 3

2

FOTO MJESECA

Zimski oratorij u Subotici

List je besplatan

Osnivač: NIU Hrvatska riječ

Nakladnik: NIU Hrvatska riječ

Preradovićeve 11

24000 Subotica

Za nakladnika: Mirjana Trkulja

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Kristina Ivković Ivandekić

Zamjenik urednice: Davor Bašić Palković

Suradnici: Sara Žurovski, Andrea I. Darabašić,

Ivan Benčik, Milijana Nimčević,

Marija Antonela Kanelić

Lektura: Zlatko Romić

Korektura: Davor Bašić Palković

Tehnički prijelom: Thomas Šujić,

Jelena Ademi

Fotografije: Ana Francišковиć, Pixabay

E-mail: casopis.kuzis@gmail.com

Web: www.hrvatskarijec.rs/stranica/kuzis/

Tisak: Rotografika d. o. o., Subotica

List izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu, javno informiranje i odnose s vjerskim zajednicama

‘Ajmo ispočetka

»Nova godina – nova ja«, koliko puta ste čuli ili izgovorili ovu rečenicu? Vjerujem mnogo. U pitanju je magična rečenica koja se od 15. prosinca do 31. siječnja izgovara sa sigurnošću i nadom, ali onda posljednjega dana u siječnju shvatimo da je u stvari sve po starom i da možemo prekinuti s vlastitim »bijelim lažima«. Specijalizantica transakcijske analize **Marina Balažev** je u prošlom broju pisala upravo o tom novogodišnjem fenomenu u kom obećavamo sebi velike stvari i velike promjene, upravo zbog spomenute euforije. I tako se i završi, euforično. No, kao i uvijek, najbitnija je namjera i želja da se bude bolji, a u ovom broju **Andrea I. Darabašić** daje savjete za izradu *vision boarda* ili ploče želja koja zasigurno može biti od pomoći u praćenju i realizaciji ciljeva.

Nadamo se da je povratak u školske i fakultetske klupe prošao glatko i da spremanje ispita ide željenim tokom. Nakon silnih blagdana i povoda za odmor i dobru hranu i piće nikome nije lako vratiti se u realnost, ali »najgore« je prošlo. Ipak, one mlade, a zaposlene, očekuje nekoliko slobodnih dana i u veljači povodom državnih praznika. U tom periodu mnogi planiraju putovanja te su ove godine u turističkim i omladinskim organizacijama najaktualnija vikend-putovanja u Beč, Budimpeštu, Zagreb, Trebinje, Sarajevo, Ljubljano, kao i na planine po Srbiji.

Osim slobodnih dana, približava se i Valentinovo te se izlozi prodavaonica, cvjećarnica, tržnih centara polako počinju crvenjeti, dok Instagram reklame o potencijalnim poklonima za taj dan ne prestaju iskakati. Dobar poklon je danas lako naći, a nadam se da je tako i s partnerima te da taj dan istinski i dodatno slavite svoju ljubav. Najvažnije od svega jeste da ste vi sami sobom zadovoljni i sretni, a partner vam taj isti ispunjeni život može samo olakšati i uljepšati.

Što se tiče proteklih događanja, održani su Zimski oratorij i Zimska škola hrvatskog folklor, dodijeljene su jednokratne stipendije za 73 studenata, a za nekoliko dana nas očekuje *Prelo mladeži u Bunjevačkom kolu*. U ovom broju donosimo iskustva animatora Subotičkog oratorija, intervju s pjevačicom **Lucijom Buzom**, glazbeni osvrt na prethodnu godinu, reportažu s *Taizé* susreta u Ljubljani, modne savjete i mnoge druge interesantne i korisne informacije.

A sada 'ajmo ispočetka, zajedno u 2024. godinu! Želimo vam mnogo znanja, sreće, dobrih navika i discipline i da, samim tim, svaki školski i fakultetski zadatak prođe dobro. Gore glavu i osmijeh na lice! :)

Dogodilo se...

Dodijeljene jednokratne stipendije za 73 studenata

Sedamsedet i troje studenata koji studiraju u Srbiji, a pripadnici su hrvatske zajednice, dobilo je jednokratnu stipendiju Hrvatskog prosvjetnog društva *Bela Gabrić* iz Subotice. Udruga je sredstva za stipendije osigurala na natječaju Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kao i uz pomoć donacija NIU *Hrvatska riječ*, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Visine stipendija iznose od 3.000 do 10.000 dinara, a rangirane su u ovisnosti od toga jesu li se podnositelji zahtjeva školovali na hrvatskom jeziku (osnovna, srednja škola ili oba) kao i od njihova angažmana u hrvatskoj zajednici.

Jednokratnu stipendiju dobili su studenti iz čak 25 mjesta u Srbiji, od Subotice do Niša. Za studente koji studiraju u Novom Sadu ili su s područja Srijema svečana dodjela jednokratne pomoći organizirana je 29. prosinca u Spomen domu bana Jelačića u Petrovaradinu.

4

Vojvođani na Zimskoj školi hrvatskog folklora

Zimska škola hrvatskog folklora, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, 30. po redu, održana je od 3. do 12. siječnja u Koprivnici. Zahvaljujući suradnji Odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća za kulturu s ravnateljicom Odjela HMI-ja za kulturu **Lucijom Starčević** na ovogodišnjoj Zimskoj školi sudjelovalo je petero umjesto dosadašnjih dvoje sponzoriranih polaznika iz zajednice Hrvata u Srbiji. U sekciji plesa to su **Nemanja Sarić** i **Mila Kujundžić** iz HKC-a *Bunjevačko kolo* iz Subotice dok u sekciji tambure sudjelovali su **Marko Grmić** iz tavankutskog HKPD-a *Matija Gubec*, **Bojan Levovnik** iz rumskog HKPD-a *Matija Gubec* i **Nenad Temunović** iz HGU-a *Festival bunjevački pisama* iz Subotice.

Zimska škola hrvatskog folklora 2024. predstavila je ples, nošnje, pjesmu i glazbala (tambure i tradicijska)

hrvatskoga panonskog područja: plesovi Turropolja, Hrvata u Vojvodini, Hrvata u Mađarskoj, bosanske Posavine, zapadne Slavonije, Posavine, Bilogore, sjeverne i južne Moslavine, Baranje, Valpovštine, Đakovštine, zapadnog Srijema, broskog Posavlja, novogradiškog kraja i Požeške kotline, županijskog i vinkovačkog kraja, te slatinskog, donjemiholjačkog, orahovičkog i našičkog kraja.

Program se odvija u tri odjela: plesa, tambure i tradicijskih glazbala. Voditelji i predavači su vrsni stručnjaci folkloristi i etnokoreolozi kao i renomirani istraživači hrvatskoga folklora.

Osvrt na DRIMfest

Početkom studenoga posjetili smo Međunarodni festival amaterskog dramskog stvaralaštva DRIMfest u velikoj dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo* u Subotici s nastavnikom hrvatskoga jezika i književnosti Brunom Dronjićem. Pogledali smo posljednju predstavu u program. Riječ je o komediji *Sab(h)rana dela Viljema Šekspira* u izvođenju glumačke skupine gradskog kazališta iz Jagodine.

Predstava je trebala početi u 21 sat, ali su glumci prethodeće predstave kasnili zbog problema s prijevozom, pa smo s gledanjem predstave počeli tek u 22 sata. Međutim, isplatilo se toliko čekati. Predstava je bila izrazito smiješna i zanimljiva. Radnja predstave je smještena također u jedno kazalište. Štrajk glumaca jednog kazališta nagnao je neglumačko osoblje kazališta na preuzimanje uloge izvoditelja predstava dok su glumci u štrajku. Njihova nemuštoš u izvođenju djela bila je osnovom komičnih elemenata predstave. Jedno od njih se krije u samom naslovu kojim se ukazuje na jednu od omaški (ne)glumca u kojoj umjesto predviđenog naslova predstave »Sabrana djela Williama Shakespearea« izgovara naslov »Sahrana djela Williama Shakespearea« i postiže komičan efekt.

U predstavi smo se upoznali s radnjom niza Shakespeareovih drama od *Hamleta*, *Macbetha*, *Henrika VI.*, *Sna ivanjske noći*, *Julija Cezara*, *Othella*, *Kralja Leara*, *Antonija i Kleopatre*, *Romea i Julije...* Gluma neglumačkog osoblja pojedinih dijelova Shakespeareovih djela predstavlja prikaz jednog iščašenog, postmodernog, odnosno suvremenog pogleda na Shakespeareovo djelo iz oka laika.

Dobar dio predstave mi je ostao u sjećanju i sada. Pomogla mi je da proširim i obnovim vlastito znanje o Williamu Shakespeareu i njegovim dramama. Jako mi se svidjelo to što su nam na toliko puno načina i stilova dočarali Shakespeareova djela. Bilo je i elemenata mjuzikla, rocka, rap rocka, opere, rječnika, itd., ali i predstavljanja djela sportskim rječnikom. Sve u svemu, svidjela mi se i predstava i glumci i njihova karizma. Iako je predstava završila vrlo kasno, gotovo u ponoć, i to u subotu navečer, bilo ju je zaista vrijedno čekati i pogledati.

Nevena Gojković,
Politehnička škola Subotica, GFT2/10
uz pomoć nastavnika Brune Dronjića

Posebnost božićnih običaja moga kraja

Božićni običaji predstavljaju posebno vrijeme u životima ljudi diljem svijeta, pa tako i mene i moje obitelji.

Božić je za mene najljepši blagdan, kada je cijela obitelj na okupu. Kada sam bila mala, moji roditelji i ja smo imali običaj da svaku večer šetamo ulicama i gledamo kako su drugi ukrali svoje dvorište. U našoj kući, kada smo brat i ja bili mlađi, imali smo običaj da on i ja kitimo jelku, a mama i tata ukrašavaju dvorište, a sada su se mama i brat zamijenili. Najviše volim kada nekoliko dana prije Božića svi skupa sjednemo i gledamo film *Sam u kući* i veselimo se svaki put, iako ga gledamo svake godine. Kada sam bila mala, najviše sam se veselila poklonima, a sada druženju s obitelji i prijateljima. Imamo običaj noć prije Božića ići u crkvu na ponoćku, iako to nismo običavali posljednjih godina, obično smo uvijek išli na misu na dan Božića. Baka i mama se uvijek potrudile da bude puno kolača i koliko god mi jeli, uvijek će ostati još za narednih mjesec dana. Za Božić moja obitelj ima običaj da zajedno sa stricem i strinom jedne godine Božić proslavimo kod nas, a druge kod njih, tako da nam nikada nije monotono.

Božić je za mene najljepši blagdan, jer se tada svi okupimo na jednom mjestu, družimo i stvaramo lijepe uspomene.

Katarina Seke, Politehnička škola Subotica,
GFT3/10

Mladi iz Vojvodine na Taizé susretu u Ljubljani

»Zajedništvo u Kristu iznad svih podjela«

Na ovogodišnjem Taizé susretu sudjelovali su mladi vjernici iz svih dijelova Vojvodine

6

Zajednica Taizé je ekumenska kršćanska monaška zajednica sa sjedištem u Taizéu u Saône-et-Loire, Burgundija, Francuska. Sastoji se od stotinu braće katoličke i protestantske tradicije iz tridesetak zemalja svijeta. Osnovao ju je 1940. brat **Roger Schütz**, reformirani protestant. Samim svojim postojanjem ova zajednica ima cilj da bude znak pomirenja između podijeljenih kršćana i razdvojenih ljudi općenito.

Krajem svake godine tisuće mladih i odraslih iz različitih zemalja i vjerskih denominacija okupljaju se na pet dana u jednom od velikih europskih gradova kako bi molili i živjeli zajedno s lokalnim stanovništvom i crkvenim zajednicama. Nakon Madrida, Wroclawa, Torina i Rostocka, 46. europski susret mladih održan je od 28. prosinca 2023. do 1. siječnja 2024. u Ljubljani, glavnom gradu Slovenije. Susret u Ljubljani, koji je okupio veliki broj mladih iz svih krajeva Europe, nosio je poruku »Zajedničko putovanje«. Organizacija susreta nastala je u suradnji ekumenske zajednice iz francuskog sela Taizé i mjesne crkve uz potporu Grada Ljubljane i također uz veliku volontersku podršku slovenske organizacije *Katoliška mladina*.

Mladi iz Srbije

Na Taizé susret u Ljubljani uputio se i jedan autobus iz Srbije u kome su se našli mladi vjernici iz svih dijelova Vojvodine. Tijekom susreta svi mladi su bili

raspoređeni po lokalnim župama i obiteljima, koji su širom otvorili vrata svojih domova, te svesrdno i toplo dočekali mlade goste iz svih krajeva svijeta. Zahvaljujući ovakvom načinu organizacije i smještaja, gosti, ali i domaćini imali su priliku naučiti više o vrijednostima međusobnog poštovanja i povjerenja, kao i načinu života koje prožima solidarnost i prijateljstvo.

Raznovrsni program

Raznovrsni program susreta uključivao je molitvene večeri, radionice, i posjete okolnih mjesta kao što su jezero Bled i špilja u Postojni. Tijekom večernje molitve u Areni *Stožice*, okupljalo se oko 5.000 mladih koji su u zajedništvu slušali Božju riječ, pjevali i molili na razne nakane i potrebe sebe i svojih lokalnih zajednica.

Mladi su imali mogućnost prijaviti se tijekom dana na različite radionice i predavanja koja su održana u župama, kulturnim i pastoralnim centrima širom Ljubljane. Teme koje su obrađivane na dnevnim radionicama ticale su se duhovnosti, religije, društva, solidarnosti, umjetnosti i kulture. Neke od interesantnih naslova bili su: »Ljubljana od 19. stoljeća do modernih vremena«, »Slikanje i molitva s košnicama«, »Umjetna inteligencija: vidjeti ljudsko u umjetnom«, »Pjevati zajedno: način tkanja jedinstva i izražavanja otvorenog identiteta«.

Zajednička molitva i razmatranje

U jutarnjim satima po župama mladi su bili pozvani priključiti se jutarnjoj molitvi i razmatranju u manjim grupama, koje su animirali volonteri. Teme koje su mladi razmatrali su se odnosile na važnost slušanja, zajedničkog putovanja kroz današnji svijet, kao i važnost postojanog zajedništva s drugima i s Bogom. Svake večeri tijekom organizirane molitve u Areni Stožice brat **Matthew** iz *Taizé* zajednice vodio je meditativno razmišljanje koje je poticalo na

molitvu i promišljanje o aktualnim temama u društvu i svijetu. Tako su neke od nakana i molitvi bile za mir i prestanak sukoba između Rusije i Ukrajine, Palestine i Izraela, te težnja ka međusobnom razumijevanju i prihvaćanju zavađenih naroda, religija i nacija.

Nekoliko biskupa, svećenika, hodočasnika i misionara iz raznih krajeva svijeta prisustvovali su tijekom molitve gde su podijelili životno iskustvo i svjedočanstvo svoje vjere. Također, predsjednica Slovenije **Nataša Pirc Musar** prisustvovala je na jednoj od molitvenih večeri kada je poželjela svima da 2024. bude godina mira, te da s drugima dijelimo dobrotu, solidarnost i humanost.

Jedinstvo različitih nacija i jezika

Petrovaradinac **Ivan Ursić** dolazi iz župe sveti Rok i za *Kužiš?!* navodi kako mu se na *Taizé* susretu najviše svidjelo zajedništvo mladih u vjeri Krista, gostoprimstvo i srdačnost u obitelji u kojoj su boravili.

»Na druženju i molitvama uspjeli smo uspostaviti jedinstvo i zajedništvo različitih nacija i jezika, koji su često u svakodnevnom životu suprotstavljeni,

a mi smo dokazali da je zajedništvo u Kristu iznad svih podjela, prepreka i razdvajanja. Na ovom jedinstvenom putu druženja, vjere i mladosti vidjeli smo ljepote Slovenije i Ljubljane. Doček Nove godine u drugom gradu je za mene jedno veliko novo iskustvo, naročito jer sam ga stekao u zajedništvu s mladim kršćanima iz cijele Europe. Skupa smo molili, pjevali pjesme i igrali igre tipične za zemlje i regije iz kojih su mladi dolazili«, kaže Ursić i dodaje kako obavezno planira ići i na sljedeći susret.

Sljedeći susret u Estoniji

Poruke i molitve mira ostavili su snažan eho, za čiji zvuk se nadamo da će po mladima koji se vraćaju svojim kućama odjeknuti u mnogim lokalnim mjestima, crkvama i zajednicama. Ovo sveobuhvatno iskustvo susreta bilo je poput inspiracije i ohrabrenja za mnoge mlade hodočasnike koji su odlučili dočekati Novu godinu na *Taizé* susretu u Ljubljani.

Sljedeći *Taizé* europski susret najavljen je za kraj 2024. godine u Tallinnu, glavnom gradu Estonije, a do tada su svi mladi dobre volje

pozvani biti svjetlost svijeta kroz sve poteškoće i prepreke koje nas u budućnosti očekuju. Da bismo ustrajali u svojoj dobroti i postojanosti i da bismo pronašli pravu ravnotežu između »biti sam« i »biti s drugima«, dopustimo da nas jedna od poruka sa susreta u Ljubljani ohrabri u tome: »Žice gitare leže jedna pored druge, ali kada se sviraju zajedno, proizvode prekrasan zvuk...«.

Sara Žurovski

»Animatorstvo traži puno, ali vraća neizmjerно«

*O animatorstvu smo razgovarali s onima koji su uzeli na sebe
značajne uloge oko realizacije Zimskog oratorija*

Zimski oratorij u Subotici trajao je od 8. do 12. siječnja i bio je smješten u župi sv. Roka. Na oratoriju, koji je održan u dvije smjene, sudjelovalo je oko 100 djece i preko 50 animatora koji su više od mjesec dana spremali sve aktivnosti koje su bile na Oratoriju. Na Oratoriju su, osim animatora, bili prisutni i svećenici Subotičke biskupije koji su djeci držali predavanja na temu deset Božjih zapovijedi, držali mise i bili na raspolaganju za ispovijed.

Kada gledamo fotografije i objave s Oratorija, može nam se činiti kako sve uvijek teče glatko i bezbrižno. Na toj veseloj atmosferi i organizaciji možemo zahvaliti vođama Oratorija i animatorima. Odlučili smo postaviti nekoliko pitanja o animatorstvu onim animatorima koji su ove godine uzeli na sebe značajne uloge i vidjeti što zapravo znači biti animator i zašto se odlučuju ostati u Oratoriju.

Marija Šarčević, 18 godina: »Skoro četiri godine sam animator, a prije toga sam pet godina bila sudionica na Oratoriju. Na animatorstvo su me naveli moji vršnjaci. Kada sam vidjela kako su moji prijatelji,

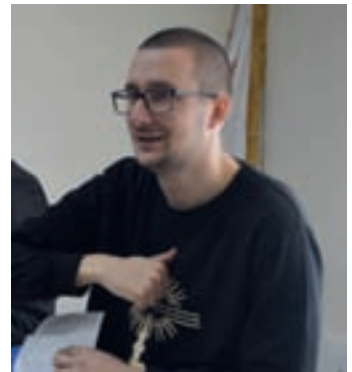
koji su godinu dana stariji, postali animatori i kako su uživali u tome, htjela sam i ja probati. Još uvijek me drži taj neki žar djeteta koje se ugledalo na animatore kao na svoj uzor i stariju braću i sestre. Volim raditi s djecom, naročito

djecom viših razreda osnovne škole. Mislim da im tada, kada se najviše protive svima, treba pokazati da imamo strpljenja za njih i da vjera nije samo molitva ili odlazak na misu već svjedočenje svoje vjere kroz sitnice. Ove godine sam bila u organizaciji Oratorija. Bilo je naporno i dosta vremena smo provele organizirajući sve i nakon svega toga i dalje nije sve išlo po planu, ali osim manjih problema na koje smo naišli, bilo je odlično. Najveći dojam mi je definitivno ostavio jedan od rijetkih momenata kada sam imala slobodnog vremena i priliku razgovarati

s djecom. Vjerujem da baš zbog tih trenutaka treba probati biti animator. Naravno, to nije za sve, nekima neće odgovarati ritam grupe, netko možda ne voli toliko raditi s djecom, ali iskustvo, zajednica i društvo je nešto što bi stvarno htjela da svi isprobaju barem jednom«.

Vanja Taborović, 25 godina: »Ušao sam u treću godinu animatorstva, a do toga sam došao preko **Vedrana Peića**. Znao sam da se duže vrijeme on

bavi time, ali nikada nešto pretjerano nisam ulazio u to, jer me u tom razdoblju života (prije četiri godine) nije zanimalo ništa vezano za djecu, odgoj i duhovno uzdizanje djece. Polako sam, kako sam i na fakultetu počeo raditi s djecom po

školama, ulazio sve više u priču s odgojem i fizičkim i duhovnim uzdizanjem, pa sam se u nekom trenutku i zainteresirao za Oratorij. Vedran mi je ispričao dosta o tome i baš me je privukao način rada i sve što dolazi uz to. Nedugo zatim sam i bio na svom prvom Oratoriju koji je bio Kestenijada i od tada se počela razvijati moja ljubav ka djeci i animatorima, pa i ka samom konceptu Oratorija. Ono što me drži u Oratoriju je prije svega odgoj i duhovno uzdizanje djece, zatim, igra s njima, šale s animatorima i čitava ljubav koja se kroz sve to prožima. Uvijek neki šmek, svemu tome, dodaje i nervoza oko programa i njegovog spremanja, što je neizostavan dio. Ove godine sam bio glavni za igre i za sportsku radionicu i može se reći da sam zadovoljan ishodom oba. Uvijek može bolje, i ka tome žudim, da se ništa ne ponavlja, da stalno bude nešto novo. Iznenadio sam se odzivom djece, jer ih je baš dosta bilo, pogotovo što je bilo skoro dvostruko više starije djece. Što se tiče omiljenih trenutaka, ne mogu izdvojiti točno jedan, ali mi uvijek stoji u pozadini osjećaj prije nego što djeca dođu i prije nego što počne program, kada mi, animatori, otključamo vrata župe i odmah navalimo

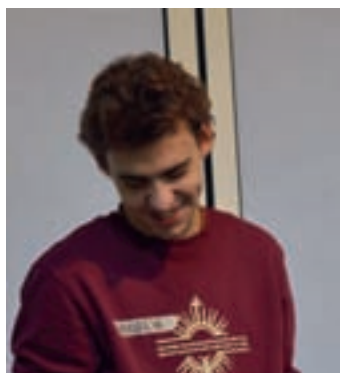
na čaj ili kavu. Nekako mi ulije mir, stabilnost i želju da taj dan bude najbolji od svih. I da dam sve od sebe kako bi djeca što ljepše provela tih nekoliko sati koliko su s nama. Svatko traži svoj put u životu, ja sam svoj našao, a to su djeca. U kojem god obliku profesije: nastavnik, trener, učitelj, animator, bitno mi je da su sva djeca sretna i to mi je najveći motiv za to što radim – animiram i volim».

Terezija Sekereš, 17 godina: »Animatorica sam Subotičkog oratorija od prvog razreda srednje škole, ali sam i prije toga sudjelovala kao dijete. Kao mala nisam toliko razmišljala o tome da postanem animator dok nisam postala predanimator, a tada su me privukli prijatelji, putovanja, kao i izgradnja duhovnosti. Do sada

sam naučila mnogo stvari o salezijanskoj duhovnosti, otkrila neke od svojih talenata, upoznala mnogo mladih i djece. Posljednja dva veća oratorija bila sam kapetanica što mi je dalo posebnu priliku da se još više zbližim s djecom i primijenim ono što sam naučila do sada. Neki od mojih najdražih trenutaka su definitivno zajednička putovanja i duhovne obnove. Na Oratorij gledam kao na jednu veliku obitelj, a naš Subotički oratorij samo je maleni dio nje. Mislim da unutar ove obitelji svatko tko želi može pronaći svoje mjesto i nešto u čemu će pomoći, biti koristan, kao i naučiti nove stvari i vještine. Oratorij me je najviše naučio da dajem i koristim svoje talente i vrijeme za nešto dobro i korisno, da bolje upoznam svoju vjeru, kao i da smo zapravo najbogatiji kada dajemo a ne kada imamo najviše. U današnjem vremenu imati ovako veliku obitelj, koja je uvijek spremna na pomoć, bilo molitveno ili za razgovor, je nešto stvarno dragocjeno i posebno».

Andrija Huska, 20 godina: »U Oratoriju sam od samih početaka njegova postojanja u Subotici. Animatorstvo mi je predstavljeno kao nastavak nečega. S obzirom na to da je tada Oratorij bio još 'mlad', nastavio sam kao animator. Sada, poslije 5+ godina Oratorija, animatorstvo mi predstavlja veću ulogu i ima veliki značaj u mom životu. Animatorstvo je velika stvar. Bitna

je, traži puno, ali vraća neizmjereno. Ove godine sam bio prvi put podkapetan ekipe. Ova uloga mi se činila jednostavno, ali sam se prevario. Bilo je zahtjevno, ali sam uz pomoć kapetanice **Sare Uršal** uspio voditi ekipu do cilja. Djeca su bila malo zahtjevnija, ali smo se zabavili zajedno. Animatorstvo – posao težak; nagrade velike».

Ivana Šarčević, 18 godina: »Na animatorstvo me je potakla moja najbolja prijateljica koja je u Oratoriju od samog početka. Osim nje, navelo me je zajedništvo koje sam vidjela u animatorima koje sam upoznala. Danas, u animatorstvu me prije svega 'drži' sam cilj koji Oratorij ima. Pokušavam ga stalno imati u glavi u radu s djecom i u odnosu s drugim animatorima. Osim toga, volim biti među ljudima i kvalitetno provoditi vrijeme, pomoći i koristiti drugima. Oratorij je mjesto u kojem toj djeci mogu prenijeti neko znanje o vjeri, a gdje i oni meni pomažu u vlastitoj izgradnji. Na ovogodišnjem Zimskom oratoriju moja uloga je bila uloga vođe. Ovo iskustvo je bilo zanimljivo i nešto što do sada

nisam radila. Bilo je lijepo pomoći oko organizacije svega. Osim toga, imala sam dosta vremena i biti među djecom što mi je vrlo drago. Smatram da je vrijedno biti animator. Ovih par godina animatorstva mi je pomoglo da se izgradim kao osoba, da otkrijem neke od svojih talenata a prije svega mi je pomoglo da rastem u vjeri. Oratorij za mene predstavlja mjesto u kojem posebnu ulogu imaju djeca, mladi i prijateljstva čiji je izvor odnos i prijateljstvo s Bogom, a čiji je cilj spasenje duša i to me motivira. Za motiv imam i jedan **don Boscov** citat, a to je: 'Imam jednu jedinu želju: vidjeti vas sretno sada i u vječnosti!'»

Lucija Horvacki

Prvo propjevala pa tek onda propričala

Dvadesetjednogodišnja **Lucija Buza** dolazi iz Subotice, ali od srednje škole svoj život je nastavila u Zagrebu. Završila je Školu za grafiku, dizajn i medijsku produkciju u Zagrebu, a danas pohađa školu pjevanja *Medley Teatar*. Prošla godina je za Luciju bila izuzetno uspješna i izazovna, jer se okušala u muzičkom natjecanju *SuperStar* u Hrvatskoj. Predstavila se s pjesmom pjevačice P!nk *What About Us* i

KUŽIŠ?! Prošle godine natjecala si se u showu *SuperStar* i oduševila žiri. Kako izgleda sudjelovati u takvoj vrsti natjecanja i što ti je donijelo ovo iskustvo?

Od malih nogu sam pratila pjevačka natjecanja i nadala se da ću nekada biti dio istih. Ove godine mi se ta želja ostvarila. Zanimljivo mi je bilo vidjeti kako natjecanja poput *SuperStara* izgledaju iza ka-

mera. Iako snimanja traju mnogo duže nego što sam očekivala i praćena su neispavanošću i stresom, za to vrijeme upoznala sam puno talentiranih mladih ljudi koji su mi postali prijatelji. Također, ovo iskustvo mi je dalo motivacije da još više radim i napredujem, pogotovo komentar Tončija Huljića.

KUŽIŠ?!: U srednjoj školi otišla si i nastavila školovanje u Zagrebu. Koliko je bilo teško biti tako mlad u velikom gradu i kako si se snašla?

Iako mi preseljenje u Zagreb nije bila laka životna promjena, bila sam veoma odlučna jer sam

znala po što idem. Početak je bio najteži, jer su mi nedostajali mama i prijatelji, ali Zagreb mi je omogućio zanimljivo srednjoškolsko obrazovanje, meni veoma bitnu i korisnu školu pjevanja i puno novih prijateljstava koja su cijeli ovaj proces adaptacije pojednostavili i uljepšali.

KUŽIŠ?!: Gdje sebe vidiš za nekoliko godina, kakvi su ti planovi za budućnost?

Za nekoliko godina vidim sebe sretnu u životu, s uspješnom karijerom, čestim nastupima i s puno svojih pjesama.

KUŽIŠ?!: I za kraj, koju poruku bi željela poslati mladima kako bi ih motivirala da njeguju i istražuju svoje talente?

Na putu do uspjeha mnogi se susreću s raznim fazama poput manjka motivacije, manjka samopouzdanja i stagnacije, te je moj savjet svima da ni tada ne posustaju već da te faze prihvate kao prolazne i da iz njih nešto nauče. Ako istinski vjeruješ u nešto, već si na pola puta!

Katarina Ivanković Radaković
Foto: Medley Teatar

dobila velike pohvale žirija, a posebno su je dojmile riječi **Tončija Huljića** koji je rekao »Sve što treba, ti imaš«. Lucija je mlada, hrabra, talentirana, jasno vidi svoj put i spremna je mnogo raditi za njega.

KUŽIŠ?!: Kako i kada si se počela baviti pjevanjem?

Pjevam od kako znam za sebe. Kažu mi da sam prvo propjevala pa tek onda propričala. S pjevanjem sam se susretala dok sam se bavila folklorom, no, ozbiljniji rad na pjevanju sam započela kada sam se s 15 godina preselila u Zagreb i upisala školu pjevanja *Medley Teatar* u kojoj i dalje učim i rastem.

KUŽIŠ?!: Nastupaš i u kafićima, koliko često imaš svirke i kako izgleda priprema istih?

Svirke nekada imam par puta mjesečno, a nekada rjeđe. Pripreme za svirku zahtijevaju odabir i prilagođavanje repertoara za lokal u kom nastupam. Budući da ne biram uvijek ja repertoar koji izvodim, nerijetko se nađem u situaciji da moram učiti puno novih pjesama, nakon čega slijedi odabir tonaliteta i slaganje smislenog poretka pjesama.

Skladatelj i tvorac dječje opere

Franjo Štefanović rođen je u Petrovaradinu 1879. godine. Bio je jedanaesto dijete poznate petrovaradinske poljodjeljske obitelji. Škole je pohađao u rodnom gradu, zatim u Zemunu, Osijeku i Zagrebu. Radio je po Srijemu, u podunavskim mjestima Slankamenu, Čereviću kod Beočina i na koncu u Petrovaradinu. Nastavio je učiteljski i muzičko-pedagoški posao. Od 1907. godine, narednih osam godina, bio je dirigent Hrvatskog pjevačkog društva *Neven*. Godine 1909. i 1910. pohađa Glazbenu školu Zemaljskoga zavoda u Zagrebu. Nakon toga postao je učiteljem pjevanja i predavač glazbe u učiteljskim i srednjim školama. Umro je 26. siječnja 1924. u rodnom Petrovaradinu u 45. godini života od sušice.

Djelo

Štefanović je za života bio slabo poznat. Prvu operu *U Vilinoj gori* napisao je i izveo sa svojim učenicima 1918. godine. Pravu je slavu doživio je poslije smrti. Od zaborava je njegove tekstove spasio **Stanislav Preprek**, njegov poznati sugrađanin. Napisao je 71 kompoziciju za muške zborove i 37 za mješovite, te dvadesetak fuga za klavir i kratki klavirski komad *Laku noć*. Od crkvenih djela napisao je 17, uključujući i pet misa, uz još tri harmonizacije.

Pisao je i skladbe za djecu. Najpoznatija njegova skladba je *Šumska kraljica*, prva na svijetu opera za

djecu (ovaj podatak svojim istraživanjima utvrdila je skupina glazbenih stručnjaka na čelu s muzikologom **Albom Vidakovićem** 1960-ih godina). Štefanović je po priči **Mihovila Peitza** 1919. godine kom-

ponirao tu operu. Dao ju je tiskati 1922. u Novom Sadu, a doživljava je kasnije i svoje inscenacije.

Legat

Štefanovića su od zaborava spasili Stanislav Preprek i njegov učenik **Đuro Rajković**. Obojica su napisali Štefanovićevu biografiju. I *Šumska kraljica* ponovno živi od 2013. od kada je izvode učenici novosadske glazbene škole *Isidor Bajić*. Opera je izvedena i u sklopu programa »Novi Sad – Europska prijestolnica culture« 2022. godine. U nakladi Zaklade Spomen dom bana Josipa Jelačića tiskana je i publikacija *Fenomen dječjih opera Franje Štefanovića* čiji je urednik **Darko Polić**, a u nakladi HKPD-a *Jelačić* iz Petrovaradina objavljena je monografija *Franjo Štefanović – kralj opere za djecu* autorice **Ivane Andrić Penava**. Ugledna *Croatia Records* objavila je CD opere *Šumska kraljica* u izvedbi glazbenika iz Osijeka.

Vladimir Nimčević

PARNI VALJAK

Parni valjak

Najbolje od najboljeg u 2023.

Ponovo je to doba godine kada se osvrćemo na minulu godinu za nama i ponovno preslušavamo neka izdanja koja su nas oduševila. Ovako promatrano u retrovizoru, jasno je da je 2023. godina bila jedna od plodonosnijih godina za našu regionalnu glazbenu scenu. Stoga, ove se godine prisjećamo sedam domaćih albuma koji su ostavili najveći i najbolji dojam na nas. Neki su, nažalost, morali izostati s ove liste, ali nije na odmet spomenuti i odlične albume koje su izdali: Čuvarkuća – *Curino cvijeće*, Igralom – *Premalim stvarima*, Klinika Denisa Kataneca – *Kao Zao Kor*, Proto tip – *S ivice sanjanja*, Pips, Chips and Videoclips – *Vesna*, Ljubičice – *Dok čekamo pad*, Lenhart Tapes – *Dens*, Mašinko – *Pozovite Rapsode...* Sve najbolje u 2024. godini i želimo svima još puno sjajne glazbe!

Nemanja – Voodoo Beat

Malo koji album je toliko obradovao potpisnika ovih redova kao novi album Nemanje. Nakon sjajnih *Tarot Funk* i *Cosmic Disco*, moja očekivanja su bila sve samo ne mala – i čovječe, kako ih je Nemanja nad-

mašio! Cijeli album je jedna moćna, kozmička, funk đuskalica, gdje se pjesme samo prelijevaju iz jedne u drugu i taj »Voodoo beat« polako baca svoje čini na slušatelja i obuzima ga u potpunosti. Izdvojio bih numere

Korzika i *Noćni leptiri*, ali doista, treći album Nemanje je jedno pažljivo osmišljeno djelo koje će otkrivati srca čak i onim ljudima imunim na funk i generalno zabavu. Što se mene tiče, ovo je regionalni album godine.

IDEM – Poyy

Među albume koji su podigli najviše prašine ove godine moramo uključiti i debitantski album zagrebačkog kantautora **Antuna Alekse**, objavljenog

pod umjetničkim imenom IDEM. Odmah u startu moram reći kako nisam čuo do sada bolji domaći pop punk album; Antun je znao točno što radi s ovim projektom koji me je apsolutno osvojio već na prvu loptu. Pjesme su kratke, pitke i pamtljive, sa zaraznim refrenima koji pogađaju točno »onu« žicu u slušatelju, istu žicu koju su pogađali nekad neki drugi bendovi prije dvadesetak godina poput *Blink 182*, *Green Day* ili *Jimmy Eat World*. Možemo reći kako je *Poyy* jedna pobjeda tinejdžerskog duha nad sivom svakodnevicom. Treba nam, definitivno još ovakvih albuma – srećom Antun je već najavio novi album koji bi trebao izaći za koji mjesec. Radujte se punkeri.

Kao omiljene stvari s albuma izdvojio bih: *Nikad Ne*, *Ne Idem Van*, *Precrna Rupa* i *Par Puta Godišnje*.

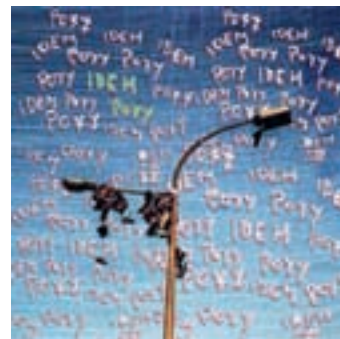
Sergio Lounge – Ovako Sam Se Probudio

Na *Ovako Sam Se Probudio* beogradski glazbenik **Sergio Lounge** je uspio konzervirati boje, ukuse i mirise ljeta i upakirati ih u odličan moderan indie pop

album. Ovaj veselo-tužni, vrckavi bossanova – electro pop koktel zvuči kao savršeni soundtrack za putovanje na more, a pritom oživljava i neka nostalgijna osjećanja. Album sadrži devet pjesama i za razliku od njegovog

debitantskog izdanja *The Loungest* sada su sve pjesme na srpskom jeziku, što je barem što se mene tiče, odličan potez i Sergio mi djeluje kao mnogo zreliji autor sa jasnom vizijom što želi postići. *Ovako Sam Se...* je dobro sklopljen, pjesme samo klize iz jedne u drugu i ne razbijaju sanjivu morsku atmosfere.

ru niti jednom, a što se tiče favorita, moja omiljena stvar sa albuma je *Kao Da Ne Znaš*, ali bih izdvojio još i: *Ti Si Kao Iz Sna*, *Tvoj Sergio* i *Skriveno*.

Vojko V – Dvojko

Već sami singlovi koji su najavljivali album (propraćeni naravno fantastičnim spotovima) poput *TT33*, *Evo me opet* ili *Saborske penzije*, nagoveštavali su još jedan **Vojkov** »masterpiece« i mogu sa zadovoljstvom reći kako očekivanja nisu iznevjerena. U biti, sve one odlike koje

su krasile doslovno sva najbolja izdanja u Vojkovo diskografiji prisutna su i ovdje. Majstorski flow i delivery, fantastičan smisao za humor i pametne igre riječima, unikatni bitovi koji ga razdvajaju od cijele balkanske hip hop scene, pamtljivi refreni...sve,

sve, sve! Zapravo, da je drukčije, onda to uopće ni ne bi bio Vojko. Ono što jeste novina je da na ovom izdanju nema gostovanja drugih repera, ali što je tu je, iskreno to nisam ni primijetio nakon prvih par slušanja. Pored već pomenutih singlova tu su još i *Moja Lipa* i *Umoran*, možda bih pored njih u najbolje pjesme na albumu svrstao još i *Sharebedžija*, *Vino* i *Nikoliko*, a *Tour Life* – numera koja zatvara *Dvojku* zaslužuje svoje mjesto u kanonu najimpresivnijih momenata našeg hip hopa.

Mangroove & Jazz orkestar HRT-a – Nešto veće od nas

Peti album hrvatskog neo soul/ funk benda Mangroove nosi naziv *Nešto veće od nas* i izašao je pod okriljem izdavačke kuće *Aquarius records* u veljači ove godine. Okosnicu Mangroova čine **Toni Starešinić** i **Željka Ve-**

verec i bend je prisutan na sceni već 20 godina, a s tim podatkom u vidu, izdati album na kom bend ponovo posjećuje svoje stare pjesme i oživljava ih u novim aranžmanima, zvuči kao logičan potez. Da, na ovom albumu, nema friško novih stvari, ali

zato poznati standardi Mangroovea ovako »povampireni« u jazzu, zvuče osvježeno, revitalizirano i »bolesno dobro«. Po mom skromnom mišljenju ovo je najbolje izdanje Mangroovea u njihovoj diskografiji. Doista ma-

gičan album s pregršt odličnih pjesama.

Bella Technika – Solid State

Drugi album beogradskog sastava Bella Technika (koji predvode **Bojan Drobac** i **Milorad Ristić**) pod nazivom *Solid State* je jedan moćan, synth pop/elektro album koji je pravo osvježanje u moru već postojećih synth pop grupa i izvođača. Mislim, dobri su i ti ostali bendovi, uglavnom jesu, ali ovo je Bella Technika – i jednostavno morate očekivati nešto

vrhunski od bivših članova Darkwood Duba. Upravo zvuk *Solid Statea* u sjećanje priziva nekadašnji Darkwood, ali podsjeća na momente i na New Order, Orbital ili Caribou. Mogu zamisliti kako ovaj album zvuči odlično uživo kao što zvuči i u mojoj sobi, definitivno album koji bi trebao biti nezaobilazan za svakog ljubitelja electro zvuka. Omiljene pjesme: *Solid State*, *Flea Market*, *Morning Comes*.

IBAR – Prevrnu se vedro nebo

Jednom sam ih prilikom opisao kako mi zvuče kao King Gizzard, ali da ih vodi **Vlatko Stefanovski** i stojim i dalje iza svojih riječi. Drugi debitantski album na našoj listi je djelo beogradske etno

prog-rock-jazz družine pod imenom IBAR, koji su svoje mjesto na našoj listi najboljih izdanja zaslužili svojim inovativnim, razigranim i hipnotičnim instrumentalima koji svakom članu

dopušta da iskaže svoju virtuoznost – samo poslušajte neke od numera s ovog albuma poput *Kristala* ili *Istoka* i shvatit ćete kakvu silu prirode krije IBAR. Također, naslovna pjesma *Prevrnu se vedro nebo* na kom blistaju sestre **Manojlović** sa svojim vokalima, spada u moje omiljene singlove iz prošle godine.

Ivan Benčik

USAMLJENIK

SCENARIJ I CRTEŽ: KRISTIJAN Č. SEKULIĆ 2023

NA OBZORJU NEPREGLEDNA PROSTRANSTVA SJEVEROISTOČNOG TERITORIJA TEXASA, USAMLJENI JAHAAČ JE LAGANIM RITMOM I BEZ ŽURBE PUTOVAO U SMJERU JUGOZAPADA.

NOĆ PROVEDENA U TABORU ONE DVOJICE SIMPATIČNIH MEKSIKANACA JE JOŠ JE DNO ISKUSTVO. JEZIVE PRIČE O NADNARAVNIM SILAMA SU NADASVE DOJMLJIVE.

ČOVJEK NE MOŽE BITI UVIJEK SPREMAN NA BORBU S DEMONSKIM BIČIMA, NITI SE MOŽE UZDATI U VLASTITU PAMET I SNAGU. MOŽDA U TAKVIM DOGAĐAJIMA TREBA POTRAŽITI ZAKLON U ČVRSTOJ VJERI PREMA MOĆIMA ISUSA KRISTA KOJI JE SPASITELJ OD DEMONSKIH NAPASTI?

NO, KADA BIH BIO U PRILICI STATI I PRED SAMOG SOTONU, NAJPRIJE BIH GA SPRASIO IZ SVOG KOLTA 45 I NE BIH ŽALIO STRELJIVO. PROKLETSTVO, ONI OSOBNJACI SU MI SA SVOJIM PRIČAMA DODATNO ZAKOMPLICIRALI ŽIVOT.

SOTONU NISAM OSOBNOSTI UPOZNAO, ALI SAM TIJEKOM RATA POSLAO RAVNO U PAKAO NA DESETINE YENKEEJA KOJI SU NIŠTA DRUGO DO POGANI VRAŽJI OKOT. PLATILI SMO VIŠOKU CIJENU NAŠE SLOBODE I SAD NAM VALJA OPSTATI.

TOM HARRINGTON JE BIO JEDAN OD MNOGIH TEKSAŠANA KOJI SU NAKON PREDAJE GENERALA LEEJA KOD APOMATOKSA 9. TRAVNJA 1865. BILI OTPUŠTENI IZ PORAŽENE VOJSKE JUŽNIH KONFEDERALNIH DRŽAVA AMERIKE. NA POVRATKU KUĆI JE JAHAO SAM, JER SU SVI NJEGOVI DRUGOVI IZGINULI U BORBAMA PROTIV SJEVERNJAKA.

ALL RIGHTS RESERVED BY AUTHOR: KRISTIJAN C. SEKULIĆ © WIEN 2023

TOM HARRINGTON JE S VREMENA NA VRIJEME PRAVIO STANKE KAKO BI ŠTEDIO SVOG KONJA. ZADUBLJEN U SVOJE MISLI NIJE GUBIO VEZU S REALNOŠĆU, PAŽLJIVO JE OSMATRAO KRAJOLIK I BIO JE OPREZAN. TEXAS JE BIO OPASNO MJESTO.

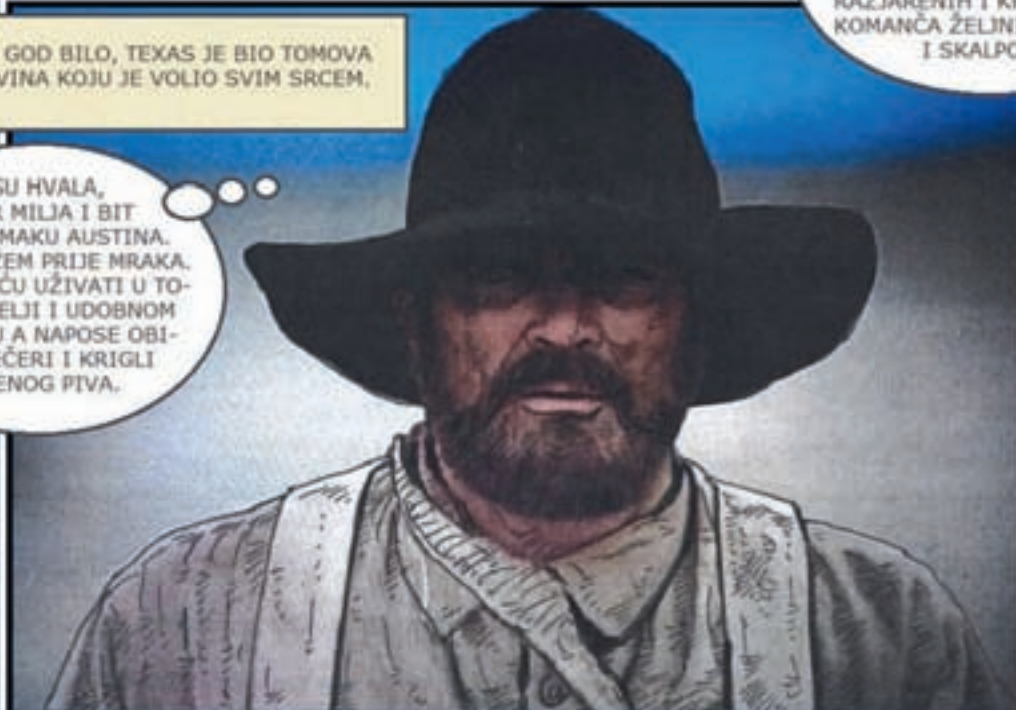
JEDVA UOČLJIVI TRAG POTKOVANA KONJA. BIJELI ČOVJEK OSREDNJE TEŽINE JE PROŠAO ISPRED MENE NEKOLIKO DANA PRIJE. HMMM... ČINI SE DA IDEMO U ISTOM SMJERU.

VJEROJATNO JE I ON POVRATNIK IZ RATA. U SVAKOM SLUČAJU JE BOLJE SUSRESTI ČOVJEKA IZ ISTE VOJSKE NEGO BANDU RAZJARENH I KRVOŽEDNIH KOMANČA ŽELJNH PLIJENA I SKALPOVA.

... KAKO GOD BILO, TEXAS JE BIO TOMOVA DOMOVINA KOJU JE VOLIO SVIM SRCEM.

BOGU HVALA, JOŠ PAR MILJA I BIT ĆU NA DOMAKU AUSTINA. TAMO STIŽEM PRIJE MRAKA. USKORO ĆU UŽIVATI U TOPLOJ KUPELJI I UDOBNOB KREKETU A NAPOSE OBI-LNOJ VEČERI I KRIGLI TOČENOG PIVA.

... ON JE BIO JEDAN OD PRIVILEGIRANIH KOJI ĆE NA KRAJU IMATI TU SREĆU DA UŽIVA U RADOSTIMA POSVE OBIČNIH STVARI, PRIJE NEGO SUSRETNE SVOJU OBITELJ.

Rachel i Ross iz »Priatelja«

— alarmi za uzbunu

Ne znam koji je bio vaš (najmanje) omiljeni par iz serije, no u ovom tekstu ću se osvrnuti na vezu između Rachel i Rossa, primarno na alarme za uzbunu u njegovu ponašanju prema Rachel.

Rossovo ponašanje: nesigurnost i nezrelost

Ross je nesiguran u sebe, a narativ oko kojega je izgradio svoju nesigurnost je taj da nije dovoljno muževan, dovoljno muško. Niz je situacija u kojima ga i drugi percipiraju tako (npr. kada jedna od njegovih djevojaka ne može zamisliti da je on ikada igrao ragbi i sl.). Kako bi se nosio s tom nesigurnošću, Ross je razvio cijeli niz disfunkcionalnih mehanizama, a serija ih prikazuje kroz niz situacija u kojima se on

zatvora). Međutim, odlučio je odbaciti realitet (da ne zna apsolutno ništa o njoj) te se u potpunosti angažirao oko vlastite fantazije i onoga što on želi. Tolika angažiranost oko vlastite fantazije i ispunjenja iste pokazuje da mu druga osoba, u stvari, uopće nije važna kao osoba (nisu mu važne ideje, planovi, želje druge osobe itd.) nego mu je važna samo kao sredstvo za postizanje onoga što želi.

To se ubrzo i potvrđuje – nakon samo šest tjedna veze Ross je isplanirao idućih 20 godina za sebe i Rachel, bez toga da je zapitao Rachel koji su njezini planovi i što ona želi.

Rossov odnos prema Rachel

Ross ne cijeni Rachel kao osobu. Za Rachel kaže da je malo glupa, budalasta, a omalovažava i njezino tadašnje zanimanje, konobarisanje. U jednom navratu kaže kako je Julie, njegova bivša, paleontolog kao i on pa su imali puno toga zajedničkoga, a Rachel je »samo konobarica«.

Od prvog trenu Ross ima ideju da je Rachel »njegova«. I dok želja za ekskluzivnošću u vezi može biti jedan od znakova zdrave veze, potreba za posjedovanjem i kontrolom to nikada nije. Ross se ne osjeća ugroženim samo ako u Rachelinom živo-

tu postoji neki prijatelj ili kolega, Ross se uglavnom osjeća ugroženim samim tim što Rachel uopće ima dijelove života koji se ne vrte oko njega: »U zadnje vrijeme mi se čini kao da se udaljavaš od mene, novi posao, novi ljudi, cijeli novi život koji imaš bez mene...«.

Rossova ponašanja prema Rachel su prepuna manipulacije, od onih manjih – da joj ne prenese poruku ako ju je netko zvao, da neizravno prijeti muškarcima koji su dijelom njezina života a koje on smatra ugrožavajućim za sebe – do onih iz posljednje sezone u kojoj čini sve da poremeti njezine planove da se preseli u Pariz.

Kod osoba poput Rossa alarmi za uzbunu su prisutni već na samim počecima veze. Zaljubljenost nas katkada zaslijepi, no, važno je sjetiti se da je vrlo mali korak od »Ti si moja« do »Moja si ili ničija.«

Marina Balažev, specijalizantica transakcijske
analize smjer psihoterapije
Foto: NBS Education

Vision board – prijatelji u ostvarenju ciljeva

Siječanj može biti pomalo hladan, ali također može poslužiti i kao mjesec motivacije. A pogodite što? Vizualizacija vaših ciljeva dodaje ulje na vatru motivaciji. Vizualizacija vam pomaže da postanete kristalno jasni u svojim ciljevima. Zamislite sebe kako uspijevate – bilo da se radi o uspješnim ispitima, učenju novih vještina ili o tome da postanete profesionalac na tom glazbenom instrumentu. Kada imate jasnu sliku u svom umu, to je kao da imate putokaz za svoje putovanje.

Što je potrebno za izradu?

Vision board je poput cool kolaža koji oživljava vaše ciljeve. To nije samo hrpa slika i riječi, to je snaga za vizualizaciju cilja. Započnite jasnim definiranjem svojih ciljeva – bilo da uključuju akademske uspjehe, osobni razvoj ili prekretnice u fitnessu. Sastavite svoje materijale, uključujući ploču za plakate ili veliki papir, zajedno s časopisima ili tiskanim slikama, škarama, ljepilom ili trakom i dodatnim markerima.

Čarolija se razvija dok izrezujete slike, riječi i fraze koje odgovaraju vašim ciljevima. Nema potrebe za pretjeranim razmišljanjem – vjerujte svojim instinktima. Položite svoju kolekciju na ploču bez pridržavanja; ovo je vaša prilika da eksperimentirate s aranžmanima. Kada ste zadovoljni, osigurajte svoje odabrane komade na mjestu, dodajući osobne

detalje markerima ili olovkama. Razmislite o tome da ga zapečatite prozirnim lakom za dugotrajnost i pronađite istaknuto mjesto za prikaz ovog vizualnog kolaža.

Druga opcija – Microsoft PowerPoint

Ako radije želite potpuno digitalizirati svoje novogodišnje odluke, *Microsoft PowerPoint* je svestrani alat za izradu ploče vizije. Da biste krenuli na ovo vizualno putovanje, započnite otvaranjem nove *PowerPoint* prezentacije odabirom praznog rasporeda slajdova. Definirajte svoje ciljeve na naslovnom slajdu koristeći tekstualne okvire za artikuliranje vaše glavne teme. Kartica »Umetni« postaje vaš ulaz za dodavanje slika i tekstualnih okvira, bilo da se radi o osobnim fotografijama ili fotografijama s interneta.

Dok ulazite u proces dizajna, koristite kartice »Dizajn« i »Format« za eksperimentiranje s pozadinama, fontovima i bojama. Rasporedite elemente na slajdovima, prilagođavajući veličine i položaje dok kompozicija ne bude skladna. Osažite svoju prezentaciju dinamičkim prijelazima s kartice »Prijelazi«. Slajdove možete koristiti kao pozadinu na vašem laptopu i telefonu.

Pinterest – interaktivna platforma

I *Pinterest* nudi zanimljiv prostor za izradu ploče vizije. Započnite prijavom na *Pinterest* nalog i stvaranjem novog boarda posvećenog vašoj viziji. Imenujte ga frazom koja sažima vašu sveobuhvatnu temu i upotrijebite opis ploče da sažeto artikulirate svoje glavne ciljeve. Snaga *Pinteresta* leži u njegovoj sposobnosti odabira vizualnih elemenata iz različitih izvora – počnite prikvačivati slike koje odgovaraju vašim željama.

Organizirajte svoju ploču vizije stvaranjem različitih odjeljaka unutar *Pinterest* ploče. *Pinterest* nudi alate za poboljšanje vaše ploče s vizijom – upotrijebite opciju preklapanja teksta za dodavanje afirmacija ili opisa te iskoristite alate za uređivanje kako biste fino prilagodili vizualne elemente. Duh suradnje *Pinteresta* blista kada pozivate prijatelje ili obitelj da pridonesu vašoj ploči, nudeći raznoliku perspektivu i kolektivnu inspiraciju. Ako želite svoju ploču s vizijom zadržati privatnom do završetka, *Pinterestove* tajne ploče predstavljaju savršeno rješenje.

Andrea I. Darabašić

Baldur's Gate 3

Baldur's Gate 3 je visoko očekivana računalna role-playing igra (RPG), razvijena od Larian Studio-*sa*, poznatih po svom radu na seriji »Divinity: Original Sin«. Najavljen kao nastavak legendarnih igara *Baldur's Gate*, ovaj naslov obećava da će igračima pružiti novu razinu dubine i imerzije u svijetu *Dungeons & Dragons* (D&D).

Iako je *Baldur's Gate 3* odvojen od svojih prethodnika po vremenu i priči, igra se odvija u istom univerzumu i dijeli mnoge elemente s klasičnim

Kao i u prethodnim igrama, igrači mogu kreirati i prilagođavati svoje likove, birajući između različitih rasa i klasa karakterističnih za D&D. Odluke igrača i njihove interakcije s okruženjem i NPC-ovima (neigrivi likovi) imaju značajan utjecaj na razvoj priče i svijeta igre.

Obnovljen pristup borbi

Baldur's Gate 3 također nudi obnovljeni pristup borbi, kombinirajući strateško planiranje s dinamičkom

akcijom. Igrači moraju pažljivo razmisliti o svojim potezima i koristiti okoliš u svoju korist da bi prevladali izazove.

Kroz svoje inovacije i poštovanje naslijeđa *Baldur's Gate 3* se pozicionira kao vrijedan nasljednik svog slavnog imena, donoseći klasično RPG iskustvo u moderno doba video igara. Očekuje se da će igra privući i stare fanove serije i nove igrače koji traže bogat i dubok RPG.

Značajan pothvat u svijetu modernih role-playing igara

Razvoj *Baldur's Gate 3* predstavlja značajan pothvat u svijetu modernih role-playing igara (RPG).

Igru razvija belgijski studio *Larian Studios*, koji je stekao ugled u RPG zajednici kroz svoj rad na serijalu *Divinity*. Njihovo preuzimanje franšize *Baldur's Gate* bila je velika vijest za fanove, budući da je originalni serijal postavio visoke standarde za RPG žanr.

Igrači ističu da *Baldur's Gate 3* pruža izuzetno malleabilan narativ, gdje svaka odluka, velika ili mala, oblikuje priču. Igrači mogu »role-playati« na različite načine, a svaki izbor i bacanje kocke su bitni. Taktički aspekt igre, posebno u borbi, ocijenjen je kao brutalno izazovan, s raznolikim tipovima neprijatelja. Strateško planiranje i odabir sastava stranke, razreda likova, poboljšanja sposobnosti i maksimiziranje poteza su ključni elementi sustava borbe zasnovanog na redovima.

Sve ovo govori o tome da je *Baldur's Gate 3* primljen s velikim oduševljenjem od igrača, pružajući jedinstveno i duboko iskustvo koje poštuje naslijeđe serijala, ali i donosi brojne inovacije u žanr.

Ivan Ušumović

FOTO: playstation.com

Baldur's Gate igrama. Postavljena u bogatom i detaljnom svijetu *Forgotten Realms*, igra donosi svježu priču koja istražuje nove lokacije i uvodi nove likove, ali se istovremeno oslanja na poznatu povijest i mitologiju D&D-a.

Promjena: prihvaćanje pete edicije pravila D&D-a

Jedna od najvažnijih promjena u *Baldur's Gate 3* je prihvaćanje pete edicije pravila D&D-a, što donosi nove mehanike i pristupe igri. *Larian Studios* je poznat po svojoj sposobnosti da pravila stolnih RPG-ova prenese u digitalni format, omogućavajući igračima da dožive autentično D&D iskustvo kroz interaktivnu i vizualno bogatu video igru.

Grafički, *Baldur's Gate 3* je korak naprijed od svojih prethodnika, koristeći naprednu tehnologiju za prikazivanje detaljnih okruženja i likova. Igrači mogu očekivati visokokvalitetnu animaciju i izražajne likove koji dodaju dubinu narativnom iskustvu.

Nova moda, ili ipak ne?

Na početku svake nove godine radujemo se novim počecima, drži nas euforija zacrtanih planova koje smo smišljali još od druge polovice prošle godine, razmišljamo o novim putovanjima te se prave modni sklopovi koje ćemo »svježi«, zategnuti i mršavi nositi u ovoj godini... Bar je tako kod mene. Razmišljajući na ovu temu i gledajući modne trendove, možemo reći da nema nekih novosti u novoj godini. Ono što je postao trend jesu modificirani modeli nekih ranijih trendova, te neke pretjerane inovacije i nema.

Modificirani trendovi

Što se tiče modificiranih trendova možemo vidjeti da su nam *uggsice* na platformu ove godine preuzele zimsku obuću. Do prije dvije godine i desetak godina unazad, nosile su se klasične *ugg* čizme, sa standardnom platformom, jedino su se razlikovali modeli po dubini čizama i po bojama. Sada su modificirane tako da imaju debeat don te one »stare« *ugg* čizme možemo zaboraviti i baciti jer više ni jedna odjevna kombinacija s njima ne izgleda moderno.

Što se tiče novog *ugg* modela mogu pretpostaviti da su one udobnije i još toplije od ranijih modela upravo zbog tog debelog đona te su one zaista savršene za snijeg i planinske uvjete.

Unihop u boji

Kada je u pitanju još jedan novi/stari trend, možemo reći da je to unihop u boji, pretežno bordo ili

crvenoj. Mnoge poznate svjetske a i naše influencersice su ponijele unihop u boji te zanimljivo uskladile s ostatkom odjeće i obuće. Po meni, ovaj detalj spada više u opušteniju varijantu odijevanja i podržavam ga, jer smatram da u zimske kombinacije treba unijeti boja i živosti kako bi se razbila monotonija crnih i sivih boja. Uz jednoboje pletene ili pamučne zimske haljine i ravne čizme odlično bi se uklopile unihop u boji.

Što se tiče ovakvih čarapa, morate voditi računa da su one deblje (120 dena) te se na taj način ne provide i djeluju lijepo na nozi. Prozirne unihop u boji ne dolaze u obzir, jer njima nećete postići dobar efekt. One ne ostavljaju dobar utisak, a ni noga u njima ne izgleda lijepo.

Trake za kosu

Pošto nam je zima, možemo reći, tek počela, kape i šeširi su nam dio svakodnevice. Također bih u trend za ovu zimu spomenula i zimske trake za kosu. One veoma lijepo izgledaju, dobro uobličie lice, štite

nas od hladnoće i daju neku luksuznu notu. Gledajte da ne budu s previše detalja i da budu jednoboje, a boju bi najbolje bilo da birate na osnovu svoje boje kose. Boje koje najljepše ističu ten i slažu se uz svaku kombinaciju su bijela, bež, braon i crna. Savjetujem da izbjegavate jarke boje.

Milijana Nimčević

ZAVOD ZA KULTURU
VOJVOĐANSKIH HRVATA

RASPISUJE

NAGRADNI NATJEČAJ

ZA UČENIKE OD 5. DO 8. RAZREDA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

SNIMI KRATKI FILM MOBITELOM

**O NEMATERIJALNOJ KULTURNOJ
BAŠTINI HRVATA U SRBIJI
I OSVOJI PAMETNI TELEFON**

TEME:

Običaji/Obredi (sv. Nikola, Materice i Oci, Božić, Uskrs, kraljci u Rumi, prelo, Sv. Vicencije u Srijemu, mačkare, čuvari Božjeg groba, polivači, kraljice, Tijelovo, dužijanča, betlemaši, tradicijska svadba, životni običaji i dr.,)

Glazba (tamburaši, sviranje gajdi, bečarac, specifično pjevanje i dr.)

Folklor (sve vrste hrvatskih narodnih plesova)

Umijeća i stari zanati (slamarstvo, šling, zlatovez, izrada papuča, izrada božićnjaka, izrada čamaca, tkanje, izrada korpi, izrada frizura, pokrivanje krova trskom, izrada klompi, izrada kožuha, molovanje kuća i dr.)

Nošnja - načini odijevanja, održavanje, šivenje i restauracija nošnje (svakodnevna, svečana, za posebne prigode)

Prehrana - priprema jela (tradicijska, svakodnevna, blagdanska)

Stare dječje igre (na njivi, u dvorištu, u kući, društvene, pojedinačne)

Natječaj traje od 7. 12. 2023. do 7. 4. 2024.

**Osvoji vrijedne nagrade.
Glavna nagrada MOBITEL!**

Upute o izradi i slanju filmova na www.zkvh.org.rs/aktualnosti/natjecaji
ili skeniraj QR kod.

PREPORUKA

Igralom – Premalim stvarima

Prošlo je pet godina kako je Igralom zatresao regiju svojim zaraznim ritmovima i sočnim groovovima s albuma *Sunovrat*. Vođa benda **Dimitrije Simović** je u međuvremenu pokrenuo i solo karijeru, objavivši u međuvremenu dva EP-ja i dva odlična albuma *Čar-pitanje* i najnoviji *Leđa Mala* (objavljenih pod umjetničkim imenom – Dimitrije Dimitrijević) koji također toplo preporučujem.

No, sada govorimo o *Premalim stvarima*, drugom albumom Igraloma. Dimitrije i ekipa se vraćaju sa sedam novih pjesama, za koje su ponovo inspiraciju pronašli u muzici zapadne i sjeverne Afrike i Orijenta, sve to začinjeno, naravno, sa zdravom dozom psihodeličnog rock and rolla. Za razliku od prvog albuma, na ovom su prisutni i gostujući glazbenici poput **Sare Renar** i **Tee Režek** koje donose dodatno osvježanje albumu. Čak bih i dodao kako su mi baš pjesme poput naslovne *Premalim stvarima* i *Kafanče* možda i omiljene na albumu. Album je dostupan na svim streaming servisima.

I. Benčik

GLAZBA

Wonka

Film *Wonka* poznati je mjuzikl po režiji **Paula Kinga**, motiviran romanom **Rolda Dahla** *Charlie i tvornica čokolade*. Glavni lik filma, mladić Willy Wonka, kog tumači **Timothée Chalamet**, je od malih nogu sanjao kako će jednoga dana otvoriti svoju tvornicu čokolade u centru grada i dijeliti je sa svijetom. Willy Wonka je hrabro, ali i polako, koračao ka svome cilju, ali su ga u tome pokušavali spriječiti pohlepni čokolatijeri Slugworth (**Paterson Joseph**), Prodnose (**Matt Lucas**) i Fickelgruber (**Mathew Baynton**). Komplikacije su nastale tek kada se Wonka zadužio jednoj žutozuboj gospođi Scrubbit koju tumači dobitnica Oscara **Olivia Colman**. Dok nije isplatio dug, gospođa Scrubbit ga je držala zaključanog u praonici zajedno sa ostalim dužnicima.

Film drži pažnju jer ga prati mnogo uzbudljivih i komičnih scena, dobar humor, emocije, mašta, upornost, prijateljstvo i povjerenje u sebe i svoje sposobnosti. Wonka je uspio u svome cilju, ali zbog svih nedaća koje su ga snašle znao je, kako vidimo u filmu, posumnjati u sebe. Iz tog razloga istaknut ću riječi **Warnera Brosa**: »Film dokazuje da najbolje stvari u životu počinju sa snom, a ako ste dovoljno sretni da upoznate Wonku, sve je moguće«.

K. Ivković Ivandekić

FILM

Na meni je

Sara Kuburić rođena je u Jugoslaviji, a odrasla u Kanadi. Osam godina živjela je u Europi, Bliskom istoku, sjevernoj Africi prije nego što se nastanila u Australiji. Njezin interes za psihologiju proizlazi iz osobnog iskustva proživljavanja ratova, snalaženja u složenim odnosima i neprekidnog učenja što znači biti čovjek. Ona je egzistencijalni psihoterapeut s doktoratom iz psihoterapije.

Sarin prvijenac, *Na meni je*, razotkriva što to znači kada izgubimo sebe, pružajući nam ne samo nova razumijevanja već i konkretnu pomoć. Knjiga je od posebne važnosti za mlade, koji još uvijek značajno mogu oblikovati svoju psihu i unaprijediti kvalitetu svog života kroz rad na sebi. Ona piše o tome kako iskusiti svoje emocije bez toga da nas one preplave, postaviti granice koje nas definiraju i pronaći smisao i svrhu u svijetu koji se može činiti zbunjujućim. Poanta Sarine knjige odnosi se na preispitivanje sebe i preuzimanje odgovornosti za potragu za samim sobom, rad na sebi i za greške koji si pravimo, koje nas oblikuju ali ne određuju za čitav život, kako često iz straha mislimo.

A. I. Darabašić

KNJIGA

organizator:

HRVATSKI MAJUR
SUBOTICA

pokrovitelji:

TRADICIONALNO PRELO MLADEŽI

02.02.2024. | S POČETKOM
U 20 SATI

SVEČANA SALA
HKC "BUNJEVAČKO KOLO"

CIJENA ULAZNICE 500 din (VEČERA)
PROMOTIVNE CIJENE PIĆA

DJ PETRA

ANSAMBL RUŽE

OBAVEZNA REZERVACIJA I PREUZIMANJE KARATA NA BROJ

+381606356001 Vladimir

+381611398478 Ninoslav